

Rak jajnika

Epidemiologija

Rak jajnika najsmrtonosnija je od svih vrsta raka od kojih obolijevaju žene.¹

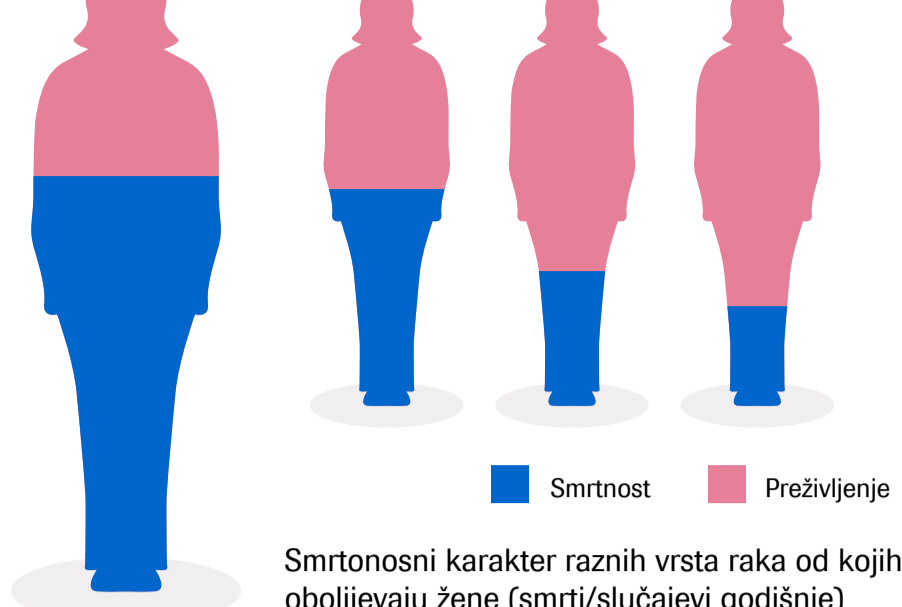
To znači gotovo 250.000 slučajeva u svijetu svake godine.¹

Jajnik 64%

Vrat maternice 50%

Dojka 31%

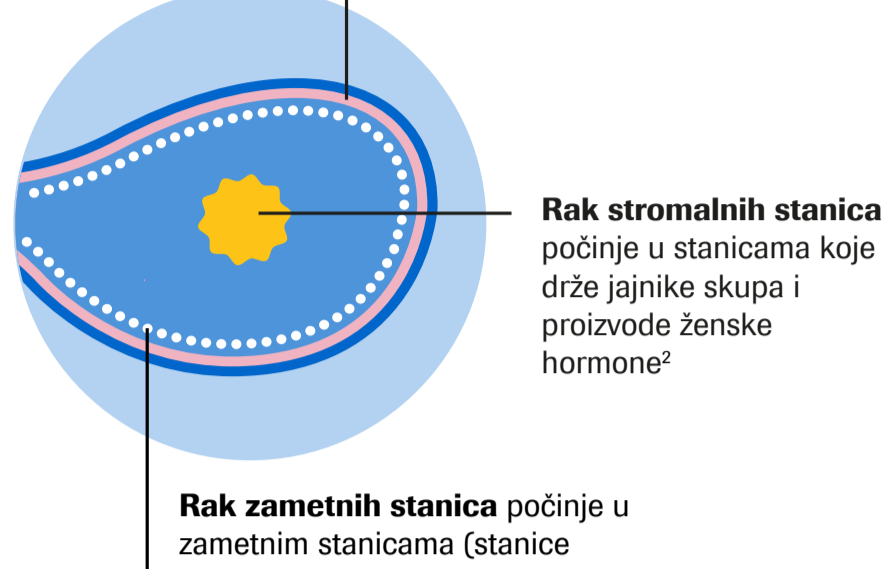
Maternica 23%

Smrtonosni karakter raznih vrsta raka od kojih obolijevaju žene (smrti/slučajevi godišnje)

Vrste raka jajnika

Jajnici su građeni od više različitih vrsta stanica. Rak jajnika kategorizira se prema vrsti stanice od koje potječe.²

Faktori rizika

Obiteljska povijest:
Bliska rođakinja (majka ili sestra) koja je imala ginekološki rak.³

Dob:
Većina slučajeva dijagnosticira se kod žena u postmenopauzi.⁴

Stil života:
Pretilost, pušenje i neaktivan stil života.⁴

Prethodna ginekološka stanja:
poput cisti na jajnicima ili endometrioze.⁴

Genetika:
Određene nasljedne genetske mutacije, najčešće vrsta gena poznata kao BRCA.⁵

Porod i menopauza:
Žene koje nisu rađale, nikad nisu uzimale kontracepcijske pilule, imale su ranu menstruaciju ili kasnu menopauzu.³

BRCA1 mutacije mogu povećati rizik za do 39%⁶...

BRCA2 mutacije mogu povećati rizik za do 17%⁶...

...u usporedbi s manje od 5% u općoj populaciji.⁶

Neke žene imaju takozvane „mutacije slične BRCA“, koje također povećavaju rizik.

Približno 50% žena s najčešćom vrstom raka jajnika, poznatom kao serozni rak jajnika visokog stupnja (HGSOC), imaju mutaciju BRCA ili mutaciju sličnu BRCA.⁷

HHGSOC započinje u posebnoj vrsti stanica poznatoj kao epitelne stanice.⁷

Simptomi^{8,9}

Gubitak apetita

Umor

Bol u trbuhu

Stalna nadutost i/ili gastrointestinalni simptomi (tj. zatvor, prekomjerni vjetrovi)

Simptomi su nespecifični te se mogu zamijeniti s gastrointestinalnim tegobama, što otežava ranu dijagnozu.¹⁰

Liječenje

Velika većina bolesnica dobije dijagnozu u kasnom stadiju, kada liječenje postaje teže.^{4,11}

Donedavno su opcije liječenja bile ograničene na operaciju i kemoterapiju¹²...

...ali nedavna znanstvena otkrića znače da se žene s rakom jajnika sada također mogu liječiti i ciljanim terapijama, relativno novim pristupom liječenju raka.

Terapijske opcije kod uznapredovale bolesti^{13,14}

Novodijagnosticirani rak jajnika

Liječenje novodijagnosticiranih bolesnica poznato je kao prva linija liječenja

Rekurentni rak jajnika

Ako se bolest vrati < 6 mjeseci nakon zadnje kemoterapije, to je poznato kao rak jajnika rezistentan na platinu

Ako se bolest vrati > 6 mjeseci nakon zadnje kemoterapije, to je poznato kao rak jajnika osjetljiv na platinu

Operacija i/ili kemoterapija ± ciljana terapija

Kemoterapija ± ciljana terapija

Kemoterapija ± ciljana terapija

Referencije

- GLOBOCAN. http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheets_population.aspx. Last accessed December 2016.
- Rosen DG, et al. *Front Biosci* 2009;14:2089-2102.
- Permeth-Wey and Sellers. *Methods Mol Biol* 2009;472:413-37.
- Roett MA and Evans P. *Am Fam Physicians* 2009;80:609-616.
- US National Library of Medicine. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/ovarian-cancer#genes>. Last accessed December 2016.
- National Cancer Institute. <https://www.cancer.gov/about-cancer/causes-prevention/genetics/brca-fact-sheet>. Last accessed December 2016.
- Konecny GE and Kristeleit RS. *Br J Cancer* 2016;115:1157-1173.
- Foundation for Women's cancer. <http://www.foundationforwomenscancer.org/about-the-foundation/allied-support-group/ovarian-cancer-symptoms-consensus-statement/>. Last accessed December 2016.
- Goff BA, et al. *JAMA* 2004;291:2705-12.
- Goff BA, et al. *Cancer* 2000;89:2068-75.
- Heintz APM, et al. *Int J Gynaecol Obstet* 2006;95 (Suppl 1):S161-92.
- CancerProgress.net. <http://www.cancerprogress.net/timeline/ovarian-cancer>. Last accessed December 2016.
- Ledermann GE, et al. *Ann Oncol* 2013;24(Suppl 6):vi24-vi32.
- National Comprehensive Cancer Network. https://www.nccn.org/professionals/physician_gls/pdf/ovarian.pdf. Last accessed December 2016.